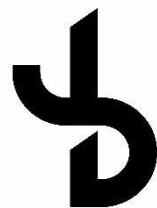

PERMANENT OPPHOLDSTILLATELSE

En brosjyre i utlendingsrett

Jussbuss

Permanent oppholdstillatelse

Dersom du er utlending med midlertidig oppholdstillatelse i Norge, kan du få permanent oppholdstillatelse hvis du oppfyller kravene. Med en permanent oppholdstillatelse slipper du å fornye oppholdstillatelsen din. I denne brosjyren finner du informasjon om permanent oppholdstillatelse. Denne brosjyren ble sist oppdatert av Jussbuss april 2018.

Det er viktig å huske at reglene for oppholdstillatelser kan endre seg. Du kan sjekke www.udi.no for oppdatert informasjon. På samme nettside finner du mer utfyllende informasjon om reglene.

Ta kontakt med Jussbuss så raskt som mulig dersom du har fått avslag på søknad om permanent oppholdstillatelse. Vi kan vurdere saken din og hjelpe deg med å finne ut hva du bør skrive i en eventuell klage.

1 Hva er permanent oppholdstillatelse?

En permanent oppholdstillatelse er en tillatelse som ikke trenger å fornyes. Det betyr at du slipper å huske på å søke om fornyelse om oppholdstillatelse og betale nytt søknadsgebyr hver gang du søker. Du trenger heller ikke å fortsatt oppfylle kravene for midlertidig tillatelse. Dersom du fikk oppholdstillatelse i Norge fordi du er gift med noen her, vil det for eksempel ikke ha noen betydning om dere går fra hverandre dersom du har permanent oppholdstillatelse. I tillegg skal det mer til for å bli utvist dersom du har permanent oppholdstillatelse, men det er likevel mulig å bli utvist. Alt i alt er det mange gode grunner for å søke om permanent oppholdstillatelse dersom man oppfyller kravene.

2 Kravene for permanent oppholdstillatelse

For å få permanent oppholdstillatelse stilles det krav om:

- oppholdstid
- type oppholdstillatelse
- at man ikke har fått straff
- selvforsørgelse – at man tjener nok til å klare seg selv
- opplæring og prøver i norsk og samfunnskunnskap

Man kan miste den permanente oppholdstillatelsen dersom man oppholder seg utenfor Norge sammenhengende i to år eller lenger.

2.1 Botid

Dersom du har bodd i Norge med oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse de siste tre årene, har du rett på permanent oppholdstillatelse.

Dersom du har oppholdstillatelse som flyktning, beregnes botiden fra den dagen du søkte asyl. Det betyr at tiden fra du søkte om asyl, til du fikk oppholdstillatelse regnes med. Hvis du for eksempel søkte om asyl og måtte vente i ett år før du fikk oppholdstillatelse, har du allerede ett år botid som regnes med.

Det er ikke alle oppholdstillatelser som gir deg rett på permanent oppholdstillatelse selv om du har hatt oppholdstillatelse i tre år. Noen oppholdstillatelser kan ikke brukes til å få permanent oppholdstillatelse.

For å finne ut av om din oppholdstillatelse kan brukes for å få permanent oppholdstillatelse – og du dermed har rett på oppholdstillatelse dersom de andre kravene er oppfylt – kan du undersøke vedtaket fra da du fikk oppholdstillatelse. I vedtaket står det om oppholdstillatelsen «danner grunnlag for» å permanent oppholdstillatelse eller ikke.

Dersom du ikke vet om oppholdstillatelsen kan gi deg rett til permanent oppholdstillatelse, du ikke har vedtaket eller vedtaket mangler informasjon, kan du ringe UDI og spørre om din oppholdstillatelse gir deg rett til permanent oppholdstillatelse.

2.1.1 Ingen store brudd i oppholdstiden

Det er et krav for å få oppholdstillatelse at du ikke har oppholdt deg utenfor Norge i mer enn syv måneder til sammen de siste tre årene. Dette betyr at du bør sjekke hvor lenge du har vært utenfor Norge de siste tre årene før du søker om permanent oppholdstillatelse.

Hvis du for eksempel har vært på ferie eller arbeid utenfor Norge to måneder hvert år de siste tre årene, blir det seks måneder til sammen, og du kan få permanent oppholdstillatelse.

Dersom du har vært ute av landet i tre måneder hvert år for å være på ferie, møte familien, eller arbeide blir det ni måneder til sammen. Da har du i utgangspunktet ikke rett til permanent oppholdstillatelse.

Det er viktig å huske på at selv om du har vært for mye ute av landet til å få permanent oppholdstillatelse ett år, kan det repareres ved at du reiser mindre en periode, slik at du ett eller to år frem i tid oppfyller kravet.

Det finnes unntak fra dette kravet dersom du har oppholdstillatelse som faglært. Da kan du være lenger ute av landet for å jobbe uten at det stenger for permanent oppholdstillatelse. Hvis du vil vite mer om unntak, kan du kontakte UDI på telefon eller sjekke UDIs hjemmeside www.udi.no.

2.2 Fortsatt fyller vilkårene for den midlertidige oppholdstillatelsen

Det stilles ikke bare krav om at du må ha oppholdt deg i Norge med oppholdstillatelse de siste tre årene. Det er også krav om at du fortsatt oppfyller vilkårene for en midlertidig oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse. Det betyr at du må oppfylle kravene til den oppholdstillatelsen du har – eller en annen oppholdstillatelse – for å få permanent oppholdstillatelse.

Et eksempel er at hvis du kom hit på grunnlag av familiegjenforening med ektefelle, må du og ektefellen fortsatt være gift for at du skal få permanent oppholdstillatelse. Dette er et utgangspunkt – det finnes unntak. Dersom du har gått fra ektefellen din på grunn av mishandling i forholdet, og fått en §53 tillatelse (opphold på selvstendig grunnlag), vil du fortsatt kunne fylle vilkåret. Du kan også få oppholdstillatelse på annet grunnlag, for eksempel familiegjenforening med barn eller arbeidstillatelse som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

Det finnes flere situasjoner som kan gjøre at man ikke lenger fyller kravene til oppholdstillatelsen sin. Dersom du er usikker på om du fortsatt fyller kravene for oppholdstillatelsen din – ta kontakt med Jussbuss. Vi kan undersøke dette for deg.

2.3 Krav om å ikke stå i fare for utvisning

Det er også et krav om at det ikke foreligger forhold som nevnt i utlendingsloven §66. Det innebærer blant annet at du kan nektes permanent oppholdstillatelse dersom du har fått straff fra den norske staten – typisk fengsel eller bot.

Disse tingene kan gi UDI grunn til å nekte deg permanent oppholdstillatelse:

Du har brutt utlendingsloven grovt eller gjentatte ganger. Dette innebærer blant annet at du kan nektes permanent oppholdstillatelse dersom du har gitt uriktige opplysninger til UDI eller Politiet.

Dersom du i løpet av de siste fem årene i utlandet har sonet eller har blitt straffet for noe som du også kan straffes for i Norge.

Dersom du har fått straff eller annen særreaksjon i Norge, eller er dømt for brudd på straffeloven § 323, § 326, § 334, § 339, § 362, eller § 373.

Dersom et annet Schengenland har bortvist eller utvist deg.

Dersom du er dømt for brudd på bestemmelser i straffeloven kapittel 18, eller har hjulpet noen som er dømt etter bestemmelser i straffeloven kapittel 18 med å gjemme seg.

Dersom du har fått straff eller bot, kan du ha mulighet til å få permanent oppholdstillatelse senere, når du har hatt opphold i Norge i lengre tid. Dette blir nærmere gjennomgått under overskriften "Tilleggstid (karenstid) – et krav om lengre botid" – punkt 2.4.

Hvis du er usikker på om noe av dette gjelder for deg, ta kontakt med Jussbuss.

2.4 Tilleggstid (karenstid) – et krav om lenger botid

Dersom du har blitt straffet med fengsel eller bot, krever UDI at du må ha bodd her lenger med oppholdstillatelse for å få permanent oppholdstillatelse.

Hvis du for eksempel har fått fengselsstraff mellom 1 og 90 dager, må du i tillegg til de tre årene som gjelder for alle ha to års lengre botid. Hvis du har fått fengselsstraff i mellom 91 dager og seks måneder må du ha tre års lengre botid. Dersom du har sonet fengselsstraff og lurer på hvor mye ekstra botid som kreves, kan du ringe UDI eller Jussbuss.

For bøter opp til 3000 kroner er tilleggstiden på 6 måneder. For bøter mellom 3000 og 5000 kroner er tilleggstiden på ett år. For bøter over 5000 kroner er tilleggstiden på mellom ett og to år.

Dersom du har flere fengselsdommer, eller både fengselsdom og bøter, kan UDI legge sammen tilleggstiden. Dersom du er usikker på hvor mye tilleggstid du kan få, kan du ringe UDI.

2.5 Gjennomført opplæring i norsk og samfunnskunnskap og bestått prøve

Reglene om krav til gjennomført opplæring og prøve har endret seg flere ganger de siste femten årene. Om og eventuelt hvor mye opplæring som kreves og om du må bestå prøve kommer derfor an på når du fikk din første oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

Nedenfor ser du en tabell som viser hvor mange timer opplæring i norsk og samfunnskunnskap og prøver som gjelder for deg. Det du må finne ut av først er når du fikk din første oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

Når fikk du din første oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse?	Krav til opplæring	Krav til prøve
Før 1.9.2005	Ingen	Ingen
Fra 1.9.2005	Mellom 16 og 55 år: - 250 timer norskopplæring - 50 timer opplæring i samfunnskunnskap	Ingen
Fra 1.1.2012	Mellom 16 og 55 år: - 550 timer norskopplæring - 50 timer opplæring i samfunnskunnskap	Ingen
Fra 1.9.2013	Mellom 16 og 55 år: - 550 timer norskopplæring - 50 timer opplæring i samfunnskunnskap	Mellom 16 og 55 år: - Bestått prøve muntlig norsk nivå A1 eller høyere - Bestått prøve i samfunnskunnskap
Fra 1.1.2017	Mellom 16 og 67 år: - 550 timer norskopplæring - 50 timer opplæring i samfunnskunnskap	Mellom 16 og 67 år: - Bestått prøve muntlig norsk A1 eller høyere - Bestått prøve i samfunnskunnskap

Det er kommunen som har ansvar for at du får den opplæringen du har krav på, og som kreves for at du skal få permanent oppholdstillatelse. Du kan kontakte kommunen, UDI eller Jussbuss dersom du har spørsmål.

2.5.1 Fritak fra norskopplæring, opplæring i samfunnskunnskap og prøver

Det er mulig å få unntak fra kravet til norskopplæring, opplæring i samfunnskunnskap og prøve.

Dersom du ved norskprøve eller avsluttende prøve i norsk har oppnådd resultat A2 eller høyere på både skriftlig og muntlig prøve kan du få fritak fra kravet om norskopplæring. Det samme gjelder dersom du har gjennomført opplæring i norsk eller samisk på grunnskole eller videregående og fått standpunkt karakter, eller har tatt 30 studiepoeng norsk eller samisk på høyskole- eller universitetsnivå. For å få fritak på grunn av grunnskole-, videregående eller universitet/høyskoleutdanning må du søke om fritak fra kommunen.

Dersom du har bestått avsluttende prøve i samfunnskunnskap på norsk, kan du få fritak fra kravet til opplæring i samfunnskunnskap. Det samme gjelder dersom du har gjennomført opplæring i samfunnsfag på grunnskole eller videregående og fått standpunktkarakter, eller har tatt 10 studiepoeng i et samfunnsfag som gir kunnskap om Norge på høyskole- eller universitetsnivå. For å få fritak på grunn av grunnskole-, videregående eller universitet/høyskoleutdanning må du søke om fritak fra kommunen.

Det er også mulig å få unntak fra kravene om norskopplæring, opplæring i samfunnskunnskap og prøver dersom det er noe spesielt med din situasjon som gjør det urimelig å kreve at du gjennomfører dette, for eksempel helseforhold. Det skal mye til for å få unntak, og det er kommunen din som bestemmer om du får det. Ta kontakt med kommunen din dersom du har spørsmål. Dersom du får fritak fra opplæring, får du også fritak fra å måtte avlegge prøve. Dersom du trenger hjelp med å søke om fritak fra kravet til opplæring og prøve, kan du ta kontakt med SEIF.

Har du spørsmål om noen av unntakene kanskje gjelder for deg, kan du kontakte UDI.

2.6 Krav til selvforsørgelse

Den 1. September 2017 ble det innført et krav om at du må ha vært selvforsørget de siste tolv månedene for å få permanent oppholdstillatelse. Det stilles krav til at du må ha tjent en viss sum penger de siste tolv månedene, og til at du ikke har mottatt sosialstønad de siste tolv månedene.

2.6.1 Krav til inntekt

Kravet innebærer at du må ha hatt inntekt som er like høy eller høyere enn 82% av lønnstrinn 19 de siste tolv månedene. Fra mai 2018 er kravet på 242 966 kroner. Lønnstrinn endres hvert år, så denne summen kommer også til å endre seg litt hvert år.

Det er ikke et krav om at du må ha hatt inntekt alle de siste tolv månedene, men at du i løpet av de siste tolv månedene har tjent nok. Det betyr at dersom du fikk jobb for seks måneder siden, og har tjent over 242 966 kroner siden den gang, oppfyller du vilkåret.

Dersom du ikke oppfyller inntektskravet, men jobber i en fulltidsstilling eller flere deltidsstillinger som til sammen utgjør en fulltidsstilling, skal det også anses som tilstrekkelig inntekt. Dersom du jobber fulltid og ikke tjener nok, kan du ta kontakt med Jussbuss.

Det er ikke bare arbeidsinntekt som kan oppfylle inntektskravet. Inntekt fra introduksjonsprogram, leieinntekter, studielån dersom du er deltidsstudent, inntekt som selvstendig næringsdrivende, utbetaling fra forsikringsoppgjør, foreldrepenger, svangerskapspenger og alderspensjon kan også oppfylle kravet.

Dersom du har inntekt fra flere forskjellige kilder, for eksempel både arbeidsinntekt og studiestøtte, er kravet oppfylt dersom de samlede inntektene oppfyller selvforsørgelseskravet.

2.6.2 Krav om ikke å ha mottatt sosialstøtte

Det er også et krav om at du i utgangspunktet ikke kan ha mottatt ytelser fra sosialtjenesteloven, for eksempel bostøtte eller sosialstønad de siste tolv månedene. Det går an å få unntak fra dette kravet dersom du har hatt høy inntekt de siste seks månedene.

2.6.3 Unntak fra kravet til inntekt og ikke mottatt sosialstønad

Det er noen grupper som har fått unntak fra kravet om selvforsørgelse, og som ikke trenger å tjene penger for å få permanent oppholdstillatelse.

Dersom du er under 18 år eller over 67 år, elev i grunnskolen eller på videregående skole, fulltidsstudent ved høyere studie (for eksempel høyskole eller universitet), rett til uføretrygd, er 50 % ufør eller har fått opphold på grunn av mishandling i samlivet (§53 oppholdstillatelse) får du unntak fra kravet til selvforsørgelse.

Dersom du ikke faller inn under en av disse kategoriene kan UDI også gjøre unntak i andre tilfeller. Det skal mye til for at UDI gjør unntak i din sak hvis du ikke er omfattet av de andre unntakene. Når UDI vurderer å gjøre unntak fra selvforsørgelseskravet ser de spesielt på om du aktivt har forsøkt å få deg jobb de siste tolv månedene og om du har ansvar for mange barn, og derfor er forhindret fra å komme i full jobb.

2.7 Unntak dersom tungtveiende innvandringsregulerende hensyn tilsier det

UDI har mulighet til å avslå din søknad dersom de mener at du aktivt har motarbeidet avklaring av din egen identitet. Dette gjelder selv om oppholdstillatelsen din danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse. Det skal mye til for at UDI kan gi avslag på grunn av dette unntaket. Dersom du får avslag, ta kontakt med Jussbuss så raskt som mulig.

3 Berostillelse

Dersom du har søkt om permanent oppholdstillatelse og samtidig er mistenkt eller under etterforskning for et lovbrudd, vil UDI stille søknaden i bero frem til det er avgjort om du blir straffet. Det betyr at UDI ikke behandler søknaden din før de vet om du blir straffet. Dersom du ikke får straff, vil du få permanent oppholdstillatelse dersom de andre kravene er oppfylt. Dersom du får straff vil du måtte ha midlertidig oppholdstillatelse i lengre tid avhengig av hvor lang tilleggstid (karenstid) du får. Se pkt. 2.4 for mer informasjon om tilleggstid.

4 Bortfall av permanent oppholdstillatelse

Du kan miste den permanente oppholdstillatelsen dersom du oppholder deg mer enn to år sammenhengende utenfor Norge. Grunnen til dette er at norske myndigheter mener at man mister tilknytning til Norge dersom man er mye ute av landet. Regelen gjelder ikke dersom du blir holdt tilbake i utlandet mot din vilje og så fort som mulig gir beskjed om det til norske myndigheter.

Regelen om at du ikke kan være ute av landet i mer enn to år sammenhengende innebærer at hvis du tilbringer en periode i Norge mellom lengre utenlandsopphold vil en ny frist begynne å løpe. Praksisen til norske myndigheter er at du starter på nytt dersom du har vært ett år og tre måneder i Norge etter et lengre utenlandsopphold. Hvis du for eksempel har vært ett og et halvt år i utlandet, vil en ny toårsfrist begynne å løpe når du har oppholdt deg ett år og tre måneder i Norge etter utenlandsoppholdet.

5 Kontaktinformasjon

Jussbuss:

Du kan kontakte Jussbuss på telefon 22 84 29 00, eller møte opp hos oss i Skippergata 23 i Oslo. Vi tar imot nye saker mandager fra 17:00 til 20:00 og tirsdager fra 10:00 til 15:00. Du kan også finne mer informasjon på nettsiden vår, www.jussbuss.no.

UDI:

Du kan finne mye informasjon på UDIs hjemmesider www.udi.no eller ved å ringe til UDI på telefonnummer 23 35 15 00. Du kan ringe UDI anonymt, det vil si uten å si hvem du er. Dersom du ikke forstår svarene du får av UDI, eller er litt urolig for å ringe UDI kan du ringe til Jussbuss først.

SEIF:

Du kan finne kontaktinfo til SEIF på nettsiden deres: <https://seifnorge.wordpress.com/>
SEIF har kontorer i Oslo, Kristiansand, Ålesund, Trondheim, Bergen, Stavanger og Tromsø.